

FOTIL BAŽU, TRUMPOVOU I PUTINA

Světznámý fotograf Jadran Šetlík se výhradně zabývá portrétováním osobností, které vnesly přínos do nejrůznějších oblastí lidské činnosti. Stejně jako lidé, kteří mu stanou před objektivem, jsou jedinečné i jeho portréty. Charakteristické rukopisem, jež autor rozvíjí více než dvacet let. Prostřednictvím portrétů významných osobností, které mají až rembrandtovský nádech, vytváří odkaz budoucím generacím.

Text: Lenka Hlavatá
Foto: Besim Mehinbašić

Jak jste se dostal k portrétní fotografii?

Když přeskočím éru mých samotných začátků, kdy jsem se stal v patnácti letech nejmladším římským paparazzim a fotil hvězdy jako Claudia Cardinale, Brigitte Bardot, Anthony Quinn, Raquel Welch nebo Robert Kennedy, vyzkoušel jsem po škole prakticky všechny žánry fotografie. Počínaje reportáží, architekturou, designem, přes průmyslovou fotografii, interiéry, módu i reklamu. Vždy mě však nejvíce lákala práce s živým modelem. To byl také důvod, proč jsem se začal zabývat právě reklamní fotografií. V této oblasti jsem se cítil jako ryba ve vodě.

Koncem devadesátých let ale přišla změna...

Ano. Uvědomil jsem si, že pouze v zakázkové tvorbě nenacházím dostatek prostoru pro vlastní kreativitu. Bylo tedy na čase hledat novou cestu. Takovou, která mi dovolí vytvářet díla s daleko větší a hlavně nadčasovou hodnotou. Krátce před začátkem nového tisíciletí jsem založil galerii, které jsem dal název Galerie Milenia Jadran. To byl v mém profesním životě určitý zlom. Začal jsem se věnovat výhradně portrétní fotografii. Portrétoval jsem zajímavé i významné osobnosti z nejrůznějších oblastí lidské činnosti.

Používáte vlastní technologii přenosu fotografie na plátno. Proč?

Asi před dvaceti lety jsem byl osloven, abych vytvořil sérii portrétů pro velmi prestižní galerii, která vystavovala výhradně originály malované na plátně. Začal jsem proto přemýšlet, jakým způsobem dát svojí fotografii charakter obrazu, jaký jsme zvyklí vidat od starých mistrů malovaných olejovými barvami.

Dá se říci, že ze začátku to byl spíše neúspěch než úspěch. Teprve po nesčetných pokusech se pomalu začaly dostavovat první výsledky. Je to velice náročná technologie a ani dnes se mi výsledek někdy nemusí povést. Naštěstí poměr úspěchu a neúspěchu už je zcela opačný, než tomu bylo na začátku...

Můžete se pokusit tuto technologii přiblížit?

Jde o proces, při kterém přenáším emulzi z klasické, ručně zvětšované fotografie na malířské plátno. Díky povrchové úpravě hotového portrétu pomocí štětce a speciálního holandského gelu dílo evokuje v divákovi více pocit malovaného obrazu než fotografie. Zároveň je každý obraz originálem.

Jak dlouho trvá vytvořit takový portrét?

Od samého začátku se jedná výhradně o ruční práci. Od vlastního fotografování, výběru z náhledových fotografií, zvětšování, přes přenos fotografie na malířské plátno, až po závěrečné opracování. Je to složitý a časově velmi náročný proces. V průměru trvá tři až čtyři týdny od chvíle fotografování až po vznik konečného díla.

Zmínil jste projekt Galerie Milenia Jadran, jejíž podtitul zní Odkaz budoucím generacím. Co vás vedlo k tomu vytvářet odkaz budoucím generacím?

Jsou to v první řadě ony nádherné obrazy osobností a rodin, které jsme zvyklí vidat v galeriích a na zámcích. Obrazy, které si lidé nechávali malovat malíři před dávnými lety, a my je dodnes můžeme obdivovat. Jsou nadčasové, jsou napořád. A to se dnes vrací.

Nejde vždy jen o to, že člověk musí být známou osobností, ale též o to, že rodina chce zaznamenat svoji podobu v určitém okamžiku. To, čeho si lidé nejvíc považují. Proto se na mě klienti často obracejí s požadavkem vytvoření obrazu svojí maminky, rodičů, dětí nebo celé rodiny. Takový rodinný portrét lze bez nadsázky označit jako rodinné stříbro. Zejména pak v současné době. Době digitální fotografie a focení mobilním telefonem, se klasický portrét stává prostředkem pro uchování důstojného odkazu budoucím generacím.

Co pro vás osobně znamená odkaz budoucím generacím?

Příležitost, abychom generacím, které přijdou po nás, zanechali hodnotné dílo. Aby to nebyl jen digitální záznam uchovaný na CD, u kterého nevíme, co z něj za padesát let zůstane. Na celuloidovém filmu a na klasickém fotografickém papíru zobrazení zůstane, to už historie prověřila.

Nejen pro svou Galerii Milenia Jadran jste fotografoval bezpočet významných osobností z celého světa. Na koho vzpomínáte nejraději?

Těch je pochopitelně celá řada. Ať už zmíním Aju Vrzánovou, světoznámou krasobruslařku, se kterou mě pojilo dlouholeté přátelství, a dodnes mám uchované nádherné dopisy, které mi psala z New Yorku, nebo švédský hokejista Sven Olof Johansson, zvaný Tumba, který byl v době mého dětství takovou hvězdou jako dnes Jaromír Jágr. Když jsem jako malý kluk hrál hokej, díval jsem se na něj jako na hokejového boha. A po mnoha letech mi stanul před objektivem. Obzvlášť rád vzpomínám na Tomáše Baťu. Měl neuvěřitelné charisma a laskavost v očích. Znali jsme se už delší dobu před tím, než jsme se setkali na focení v jeho zlínské vile. Tehdy mi pózoval před nádhernými obrazy své maminky, před historickým mobiliářem, všude se tvářil velmi důstojně. Už jsem měl celou řadu fotografií tohoto druhu, a tak jsem jej požádal, aby zkusil udělat něco jiného, akčního. On se podrbal ve vlasech a říká: „Co bych tak mohl udělat akčního?“ No, a právě v tom okamžiku jsem zmáčkl spoušť a vznikla ona legendární fotografie. Ta byla později vystavena jak při příležitosti Tomášova velkého jubilea, tak se stala i prestižní „vlajkovou lodí“ mojí galerie.

Už zaznělo, že na svém galerijním projektu pracujete přes dvě dekády. Jaké máte plány do budoucna?

Stále vytvářím nové projekty. Neustále rozšiřuji počet portrétů, například v sérii Osobnosti měst a regionů, i další tematické cykly. Právě plánuji oživit oblast folklóru. Chci vytvořit nový cyklus obrazů autentických lidí z krajů Jižní Moravy v originálních folklorních krojích. Dále chystám kolekci portrétů Vinaři – tvůrci krajiny našich životů, jež mapuje osobnosti vinařství. Je jich celá řada a jsou to velmi charizmatičtí lidé, kteří pro svoji profesi žijí. To je právě to, co mě na mojí práci nejvíce přitahuje a současně inspiruje k další tvorbě.

Portrétování je pro mne hledáním krásy a charisma v nitru člověka.